

auteur aandacht schenkt aan een aantal dominante westerse culturele waarden die belemmerend kunnen zijn voor een gezonde persoonlijke identiteitsontwikkeling. Daarbij baseert hij zich o.a. op het werk van Foucault. Hoewel veel van zijn ideeën niet nieuw zijn – er is bijv. een overeenkomst met de existentiële psychotherapie –, is Whites narratieve methodiek een authentieke en originele bijdrage aan de hedendaagse psychotherapie. In een psychiatrische en psychotherapeutische tijdgeest die wordt gekenmerkt door scientisme en managementdenken biedt zijn boek een inspirerende, hoopvolle en – in de huidige koele en afgemeten ggz-wereld – ook een hartverwarmende visie op de problematiek van cliënten.

C.F.A. MILDERS

Muste, E., Weertman, A., & Claassen, A.M. (Red.)

Handboek klinische schematherapie

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2009

207 pagina's, ISBN 978-90-313-7205-8, € 29,50

Muste, E., Weertman, A., & Claassen, A.M. (Red.)

Werkboek klinische schematherapie

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2009

115 pagina's, ISBN 978-90-313-7208-9, € 22,50

De schematherapie mag zich in een toenemende belangstelling verheugen. Ontwikkeld in de jaren negentig door de Amerikaanse psycholoog Jeffrey Young beoogde de schematherapie een brug te slaan tussen de cognitieve gedragstherapie

en de psychodynamische benadering, met vooral oog voor de therapeutische relatie en experiëntiële technieken. Om die reden werd deze therapie ook een populaire behandeling voor patiënten met persoonlijkheidsstoornissen, zeker nadat in onderzoek werd aangetoond (o.a. Giesen-Bloo e.a. 2006) dat schematherapie betere resultaten zou hebben dan *transference focused therapy*.

Oorspronkelijk is de schematherapie ontwikkeld voor een individuele ambulante behandeling; hoewel een aantal van de termen rechtstreeks uit de transactionele analyse afkomstig is, wordt dit nergens door Young e.a. (2005) vermeld. De afgelopen jaren zijn er toepassingen ontwikkeld voor groepstherapie en (dag)klinische behandeling (Van Vreeswijk & Broersen 2006).

Het handboek en het werkboek onder redactie van Muste, Weertman en Claassen bieden echter de eerste toepassingen van schematherapie in een klinische setting. Dit betekent dus uitgebreide hoofdstukken over milieutherapie, vaktherapieën, sociotherapie en systeemtherapie in de kliniek. Hieruit blijkt dat schematherapie bruikbaar is: een aantal klassieke vaktherapeutische werkvormen komt rechtstreeks terug in de schematherapie: imaginatie, rollenspel, een brief schrijven aan de ouders en het werken met de gezonde kanten van de patiënt. Ook in de sociotherapie kunnen patiënten aan het werk met dagboekregistratie, exposure en zelfcontrole, en doen ze correctieve ervaringen op in het hier en nu van het samenleven in een groep. Therapeuten dienen zich bewust te zijn van hun eigen schema's: afwijzing door patiënten kan bijvoorbeeld een gevoel van minderwaardigheid bij de therapeut triggeren, wat dan soms omgezet wordt in afwijzing van de patiënt. Vergevingsgezindheid is een belangrijke eigenschap die therapeuten dienen te hebben.

In het werkboek wordt de hele theorie uitgewerkt voor patiënten. Dit is wat mij betreft het enige minpuntje: de vele lappen tekst hadden verlichtigd kunnen worden met cartoons of plaatjes, per schema had een apart hoofdstukje gemaakt kunnen worden in plaats van de nu doorlopende tekst. Dit zou de leesbaarheid en daarmee de

bruikbaarheid voor patiënten ten goede komen.

Al met al zijn het twee zeer bruikbare boeken in de klinische behandeling van patiënten met persoonlijkheidsstoornissen. Veel van het gepresenteerde is ook breder toepasbaar dan alleen binnen de schematherapie.

LITERATUUR

Giesen-Bloo, J., van Dyck, R., Spinhoven, P., e.a. (2006). Outpatient psychotherapy for borderline personality disorder: randomized trial of schema-focused therapy vs transference-focused psychotherapy. *Archives of General Psychiatry*, 63, 649-658.

Vreeswijk, M. van, & Broersen, J. (2006). Schemagerichte therapie in groepen. *Cognitieve groepspsychotherapie bij persoonlijkheidsproblematiek. Handleiding voor therapeuten*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Young, J.E., Klosko, J.S., & Weishaar, M.E. (2005). *Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

M. THUNNISSEN

Bannink, F.

Positieve psychologie in de praktijk

Hogrefe Uitgevers, Amsterdam 2009

208 pagina's, ISBN 978-90-79729-17-3, € 24,50

Een boek waarbij de focus is gericht op de aanwezige krachten en niet op de klachten, zal voor menig medicus mogelijk nog een brug te ver zijn. Immers, een dokter, dus ook een psychiater, behandelt een patiënt met klachten. Maar 'mental health', zoals de auteur Keyes en Lopez citeert, is niet hetzelfde als afwezigheid van 'mental illness'.